

23
ANNIVERSARY ปี
ผู้ตรวจการแผ่นดิน

ผู้ตรวจการแผ่นดิน
ออมบดส์แมน
OMBUDSMAN NEWSLETTER

จดหมายข่าวผู้ตรวจการแผ่นดิน : ปีที่ 13 ฉบับที่ 110 ประจำเดือน พฤษภาคม 2566

Editor's Talk

“23 ปี ผู้ตรวจการแผ่นดิน”

จดหมายข่าวผู้ตรวจการแผ่นดินปีที่ 13 ฉบับที่ 110 ประจำเดือนพฤษภาคม ซึ่งฉบับนี้มาในหัวข้อ “23 ปี ผู้ตรวจการแผ่นดิน” โดยในเดือนเมษายนที่ผ่านมาผู้ตรวจการแผ่นดินและสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินได้ก่อตั้งมาครบ 23 ปี

นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543 ที่ผู้ตรวจการแผ่นดินได้รับการสถาปนาขึ้น โดยมีผู้ตรวจการแผ่นดินคนแรกของประเทศไทย เมื่อวันที่ 1 เมษายน 2543 ซึ่งผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญที่ก่อตั้งขึ้นตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และดำรงอยู่เรื่อยมาจนถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ซึ่งเป็นรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน โดยได้มีการจัดตั้งสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน (ของรัฐสภา) อย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ 12 เมษายน 2543 ถึงแม้จะเป็นช่วงเวลาที่ยาวนานนัก แต่หากย้อนประวัติความเป็นมาแล้วจะพบว่าผู้ตรวจการแผ่นดินได้ผ่านการเปลี่ยนแปลง ซึ่งถือเป็นความท้าทายที่ได้นำมาปรับปรุง พัฒนาองค์กร บุคลากร รูปแบบการดำเนินงานการบริหารจัดการภารกิจในด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องเพื่อให้เหมาะสมสอดคล้องกับยุคสมัย และบริบทของสังคมไทย เพื่อให้สมเจตนารมณ์ของการมีผู้ตรวจการแผ่นดิน

จดหมายข่าวฉบับ “23 ปี ผู้ตรวจการแผ่นดิน” ได้รวบรวมสาร 23 ปี ผู้ตรวจการแผ่นดินจากประธานผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินทั้ง 2 ท่าน รวมทั้งผู้บริหารระดับสูงของสำนักงานที่กล่าวถึงการทำงานและทัศนคติต่าง ๆ ของผู้ตรวจการแผ่นดินและสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินในช่วงตลอดเวลา 23 ปีที่ผ่านมา ซึ่งผู้ตรวจการแผ่นดินได้แสวงหาข้อเท็จจริงและพิจารณาวินิจฉัย โดยมุ่งเน้นให้เกิดความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่ายและใช้หลักสันติวิธี เพื่อให้เป็นองค์กรที่เป็นมิตรกับพี่น้องประชาชน เป็นองค์กรที่เข้าถึงได้ง่าย เสียค่าใช้จ่ายน้อย และที่สำคัญ คือการทำงานที่เอาใจใส่ จริงใจ รวดเร็ว พร้อมที่จะช่วยแก้ไขเคลียทุกข้อให้กับประชาชนที่ไม่ได้รับความสะดวก หรือความถูกต้องจากการทำงาน หรือการให้บริการจากเจ้าหน้าที่ ข้าราชการหน่วยงานภาครัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ

สุดท้ายนี้ คณะผู้จัดทำขอแสดงความยินดีในวาระครบรอบ 23 ปี ผู้ตรวจการแผ่นดิน และสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน และหวังว่าองค์กรผู้ตรวจการแผ่นดินจะดำรงอยู่เคียงข้างประชาชนต่อไป เพื่อเป็นองค์กรตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ และเสริมสร้างความเป็นธรรมให้แผ่นดิน

บรรณาธิการ

ที่ปรึกษา	นายสมศักดิ์ สุวรรณสุจริต, รศ. อิศรีย์ ทรรษาจรูญโรจน์, นายทรงศักดิ์ สายเชื้อ
บรรณาธิการบริหาร	พันตำรวจโท กิรป กฤตธีรานนท์
บรรณาธิการ	นางสาวสรลลธร มัณฑยานนท์
กองบรรณาธิการ	นางสาวพลอยไพลิน สารสิน, นายวินัย วิริยะฐานะกุล, นายวัชรภรณ์ ไหญ่ยิ่ง นางสาวจุฑามาศ อ่ำสำโรง, นายพงษ์พัฒน์ เพรดิพริ้ง
ออกแบบศิลปกรรม	นายทศพล ทองธिरาช, นางสาวสุทธิดา จันทกล
พิมพ์ที่	บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน)

23 ปี ผู้ตรวจการแผ่นดินและสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

นายสมศักดิ์ สุวรรณสุจริต

ประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน

เนื่องในโอกาสครบรอบ 23 ปี ของการก่อตั้งสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ขอขอบคุณผู้บริหารและบุคลากรของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินทุกท่านที่ได้ร่วมกันนำพาองค์กรและสร้างความสำเร็จในการปฏิบัติหน้าที่สนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดิน ด้วยความวิริยะอุตสาหะ ความรับผิดชอบ และความทุ่มเททั้งร่างกายและแรงใจอย่างเต็มกำลังความสามารถ ตลอดจนขอขอบคุณเจ้าหน้าที่และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องที่ได้ประสานความร่วมมือและให้การสนับสนุนผู้ตรวจการแผ่นดินและสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมให้กับประชาชนตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา

ซึ่งผลสำเร็จได้สะท้อนออกมาให้เห็นจากความพึงพอใจและความเชื่อมั่นอย่างสูงของประชาชนต่อสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ตลอดจนการได้รับการยอมรับบทบาทของผู้ตรวจการแผ่นดินไทยในเวทีผู้ตรวจการแผ่นดินระหว่างประเทศอีกด้วย

สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินจะยังคงมุ่งมั่นพัฒนาองค์กรไปสู่การเป็นองค์กรหลักที่เป็นที่พึ่งของประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมจากการใช้อำนาจหรือการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยยึดหลักการทำงาน **“โดยสุจริต เทียบธรรม กล้าหาญ ปราศจากอคติ”** พัฒนาองค์กรไปสู่การเป็นองค์กรธรรมาภิบาล และองค์กรแห่งการเรียนรู้และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการร่วมกับหน่วยงานของรัฐ และภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการบูรณาการความร่วมมือร่วมกันแก้ไขความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมของประชาชน เพื่อสร้างความเป็นธรรมให้เกิดขึ้นในสังคมต่อไป

สุดท้ายนี้ ในฐานะประธานผู้ตรวจการแผ่นดินขอให้ความมั่นใจว่าจะยังคงมุ่งมั่นในการปฏิบัติหน้าที่และภารกิจของผู้ตรวจการแผ่นดิน โดยยึด**หลักนิติธรรม หลักธรรมาภิบาล** และ**หลักกัลยาณมิตร** เพื่อแก้ไขความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมของประชาชน ค้ำครองสิทธิเสรีภาพ และประโยชน์ของสาธารณะอย่างเต็มกำลังความสามารถ และจะดำรงตนให้ตั้งอยู่ในความเป็นกลาง ชื่อสัตย์สุจริต กล้าหาญ และปราศจากอคติทั้งปวง ในการนำพาให้องค์กรผู้ตรวจการแผ่นดินและสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินก้าวสู่ปีที่ 24 ในฐานะองค์กรหลักที่เป็นที่พึ่งของประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมอย่างยั่งยืนต่อไป

23 ปี ผู้ตรวจการแผ่นดินและสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน รองศาสตราจารย์อิสสระีย์ ทรราชอุญโรจน์ ผู้ตรวจการแผ่นดิน

ในปี 2566 เป็นปีที่ 23 แห่งการก่อตั้งผู้ตรวจการแผ่นดิน ผู้ตรวจการแผ่นดินได้ปฏิบัติตามหน้าที่และอำนาจเพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน ตามหลักการทำงานขององค์กรอิสระ คือ กล้าหาญ สุจริต และเที่ยงธรรม มุ่งเน้นการพัฒนานวัตกรรมและการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการ และการให้บริการเพื่อเป็นองค์กรที่สามารถเป็นที่พึ่งของประชาชนได้อย่างแท้จริง

ที่ผ่านมาผู้ตรวจการแผ่นดิน ได้มุ่งเน้นพัฒนา ประชาสัมพันธ์ และขยายเครือข่ายเพื่อเสริมสร้างความเป็นธรรม มีการลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) กับหน่วยงานรัฐและองค์กรอื่น ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อบูรณาการความร่วมมือในการสร้างความเป็นธรรม ตลอดจนเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมหารืออย่างเป็นทางการ ครั้งที่ 1 (SEAO Meeting) เพื่อพัฒนาความร่วมมือภายใต้กรอบความร่วมมือเวทีผู้ตรวจการแผ่นดินแห่งภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการใช้สิทธิทางกฎหมายและร่วมกันพัฒนาการจัดการเรื่องร้องเรียนแบบบูรณาการ

ผู้ตรวจการแผ่นดินได้จัดการประกวดโครงการ Ombudsman Awards และโครงการ Young Ombudsman Awards โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการสร้างสรรค์นวัตกรรมในการใช้กฎหมายเพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนและแก้ไขปัญหาความไม่เป็นธรรมอันเกิดจากการใช้กฎหมายในรูปแบบต่าง ๆ โดยรางวัล Ombudsman Awards จะมอบให้แก่หน่วยงานของรัฐที่มีผลงานดีเด่นตามวัตถุประสงค์โครงการ ส่วนรางวัล Young Ombudsman Awards จะมอบให้แก่ทีมนิสิต นักศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ชนะเลิศการคิดค้นโครงการที่เสนอให้แก้ไขกฎ ระเบียบ คำสั่ง ข้อบังคับ หรือขั้นตอนการปฏิบัติงานราชการที่ไม่เป็นธรรมหรือเป็นภาระแก่ประชาชนเกินควรตามหน้าที่และอำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดิน ผู้ชนะการประกวดในแต่ละด้านจะได้รับถ้วยพระราชทานชนะเลิศ จากสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าพัชรกิติยาภา นเรนทิราเทพยวดี กรมหลวงราชสาริณีสิริพัชร มหาวัชรราชธิดา ซึ่งจะมีการมอบรางวัลดังกล่าวในปีนี้

ในโอกาสที่ผู้ตรวจการแผ่นดิน ครบรอบ 23 ปี และกำลังมุ่งสู่นาคตข้างหน้า ผู้ตรวจการแผ่นดินได้แสดงให้เห็นถึงความสำเร็จทั้งในประเทศและต่างประเทศ พร้อมทั้งสร้างผลงานให้ปรากฏเป็นรูปธรรม โดยใช้หลักธรรมาภิบาล หลักนิติธรรม และหลักกัลยาณมิตร และสิ่งสำคัญในการแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียนนั้นจะต้องดำเนินการด้วยความรวดเร็วและเป็นธรรม เพื่อเป็นที่พึ่งของแผ่นดิน ต่อไป

23 ปี ผู้ตรวจการแผ่นดินและสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

นายทรงศักดิ์ สายเชื้อ

ผู้ตรวจการแผ่นดิน

การปฏิบัติงานของผู้ตรวจการแผ่นดินดำเนินมาเป็นปีที่ 23 ในปี 2566 ผ่านการบังคับใช้รัฐธรรมนูญมาถึง 3 ฉบับ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ 3 ฉบับ เป็นกลไกการแก้ปัญหาความเดือดร้อนและความไม่เป็นธรรมผ่านการรับเรื่องร้องเรียน และดูแลเยียวยาทุกข์ร้อนของประชาชนที่ครอบคลุมมิติต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ดิน สาธารณูปโภค ระบบการศึกษา ระบบสาธารณสุข สิ่งแวดล้อม ฯลฯ ประมาณ 60,000 เรื่อง ในช่วงเริ่มการก่อตั้งองค์กรผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา ได้รับความร่วมมือจากสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา โดยการส่งคณะเจ้าหน้าที่มาช่วยวางแผนทางการดำเนินงาน สรรหาเจ้าหน้าที่และจัดเตรียมงบประมาณในการเริ่มปฏิบัติงานด้วยอัตราค่าจ้างในปีแรก 40 อัตรา ด้วยงบประมาณตั้งต้นประมาณ 120 ล้านบาท จนสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินเติบโตมาจนถึงปัจจุบัน ด้วยอัตราค่าจ้างประมาณ 300 อัตรา และได้รับการจัดสรรงบประมาณในปีงบประมาณ 2565 ประมาณ 324 ล้านบาท จะเห็นได้ว่าพัฒนาการขององค์กรผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นไปในทางที่ดี แสดงถึงความเชื่อมั่นจากทั้งรัฐบาล หน่วยงานรัฐ ประชาชน ว่าผู้ตรวจการแผ่นดินได้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเป็นธรรม เป็นกลาง สามารถเป็นที่พึ่งให้กับประชาชนเมื่อได้รับความเดือดร้อนไม่เป็นธรรมได้อย่างแท้จริง

ในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน นอกจากการรับเรื่องร้องเรียนจากพี่น้องประชาชนแล้ว ผู้ตรวจการแผ่นดินยังสามารถหยิบยกประเด็นปัญหาและความเดือดร้อนของประชาชนขึ้นมาแสวงหาข้อเท็จจริง เพื่อนำไปสู่ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาและความเดือดร้อนดังกล่าว ซึ่งเรียกว่า Own Motion โดยผู้ตรวจการแผ่นดินจะหยิบยกเรื่องความเดือดร้อนเฉพาะหน้า และอาจจะหยิบยกเรื่องที่มีผลกระทบในวงกว้างต่อประชาชนจำนวนมากหรือต่อสังคมและประเทศในวงกว้าง ซึ่งเรียกว่าเรื่องเชิงระบบ (Systemic Investigation) รวมทั้งการที่รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันได้กำหนดให้มีหมวด 5 หน้าที่ของรัฐใน 12 ด้าน และผู้ตรวจการแผ่นดินมีหน้าที่ตรวจสอบและตรวจตราดูแลการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามหน้าที่ของรัฐทั้ง 12 ด้าน นอกจากนี้ผู้ตรวจการแผ่นดินยังมีหน้าที่ในการส่งเสริม สนับสนุนและให้คำแนะนำ เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า เป็นหน้าที่ด้าน Good and Effective Administration

การทำงานของผู้ตรวจการแผ่นดินในปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคตต่อไป มุ่งเน้นการทำงานเชิงรุก (Pro-Active) โดยการมุ่งเข้าหา (Reach Out) พี่น้องประชาชนให้มากขึ้น โดยการทำเรื่องร้องเรียนเชิงระบบและเรื่องตามหมวด 5 หน้าที่ของรัฐมากขึ้น และมีกระบวนการทำงานที่เปิดกว้าง และรับฟังข้อมูลข้อคิดเห็น ให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและทุกภาคส่วนอย่างรอบด้าน รวมทั้งการเปิดเวทีรับฟังความเห็นต่าง ๆ การทำงานในเชิงรุกยังครอบคลุมถึงการขยายเครือข่ายกับภาคส่วนต่าง ๆ มากขึ้น เช่น เครือข่ายประชาชนคนทำดี เครือข่ายเยาวชนคนดีเพื่อสังคม เครือข่ายบัณฑิตแรงงานอาสา เครือข่ายนักวิชาการ และสถาบันทางวิชาการต่าง ๆ เป็นต้น นอกจากนี้ผู้ตรวจการแผ่นดินยังดำเนินโครงการสัญจรและประชาสัมพันธ์เชิงรุกทั้งในเขตต่าง ๆ ของกรุงเทพมหานครและในจังหวัดต่าง ๆ เพื่อรับฟังและดูแลแก้ไขปัญหาของพี่น้องประชาชน

การทำงานของผู้ตรวจการแผ่นดินมุ่งเน้นประชาชนเป็นศูนย์กลางและมีเจตนากรณีในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของพี่น้องประชาชน และปัญหาสาธารณะที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดิน เพื่อให้ปัญหาของประชาชนได้รับการแก้ไข ซึ่งเป็นการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชน สนับสนุนการแก้ไขปัญหา และการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงมีความมุ่งมั่น ตั้งใจ แน่วแน่ที่จะดำเนินการอย่างต่อเนื่องต่อไป เพื่อเป็นที่พึ่งของพี่น้องประชาชน และเป็นองค์กรที่มีส่วนสำคัญในการแก้ไขปัญหาของประชาชนและของสังคมโดยรวมต่อไป

23 ปี ผู้ตรวจการแผ่นดินและสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

พันตำรวจโท กิรบ กฤตธีรานนท์

เลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

นับแต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 จนถึงรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน บัญญัติให้ผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นองค์กรอิสระที่ทำหน้าที่ตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินมีการพัฒนาในหลายด้าน ทั้งด้านการสร้างความเป็นธรรมและการส่งเสริมธรรมาภิบาล การพัฒนาบุคลากร และการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมจากหน่วยงานภาครัฐ ทั้งนี้เพื่อรับมือกับสถานการณ์ของประเทศและของโลกที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา รวมทั้งจำนวนเรื่องร้องเรียนที่เพิ่มมากขึ้น ตลอดจนปัญหาของเรื่องร้องเรียนที่มีความยุ่งยากซับซ้อนมากขึ้น สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินจึงมีการวางแผนเพิ่มอัตรากำลังบุคลากรเป็นระยะๆ ทั้งบุคลากรหลักและบุคลากรตามสัญญาจ้าง เพื่อให้มีจำนวนบุคลากรที่สอดคล้องกับปริมาณงานและสามารถบริหารจัดการเรื่องร้องเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งมีการพัฒนาบุคลากร เช่น การจัดฝึกอบรมภายในที่มุ่งเน้นหลักสูตรที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน การส่งบุคลากรเข้ารับการอบรมหลักสูตรภายนอก การอบรมหลักสูตรขององค์กรผู้ตรวจการแผ่นดินต่างประเทศที่ได้มีการลงนามในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือระหว่างกัน และสนับสนุนให้บุคลากรเข้ารับการอบรมโดยทุนรัฐบาล (ทุน ก.พ.) เป็นประจำทุกปี เพื่อเสริมสร้างศักยภาพอย่างต่อเนื่อง ทั้งสายงานสอบสวนและสายงานสนับสนุน ส่วนการพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินได้มีการพัฒนาระบบงานต่างๆ โดยนำเทคโนโลยีมาช่วยอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานและการให้บริการประชาชน เพื่อรองรับการเป็นสำนักงานดิจิทัล โดยในส่วนของระบบบริหารจัดการภายในสำนักงาน เช่น ระบบบริหารจัดการเรื่องร้องเรียน (Complaint and Investigation Management : CIM) ระบบสำนักงานอัตโนมัติ ระบบบริหารงานบุคคล ระบบควบคุมครุภัณฑ์ ระบบเงินทดรองจ่ายราชการ ระบบบริหารแผนและงบประมาณ ระบบการประชุมออนไลน์ เป็นต้น และในส่วนของระบบบริการประชาชน เช่น ระบบรับเรื่องร้องเรียนผ่าน Mobile Application ระบบรับเรื่องร้องเรียนทางอินเทอร์เน็ต ระบบตรวจสอบสถานะเรื่องร้องเรียน ระบบ Contact Center การนำ QR Code ใส่ในหนังสือแจ้งผู้ร้องเรียนเพื่อให้สแกนและทราบสถานะของเรื่อง เป็นต้น

สำหรับแนวนโยบายในอนาคต สิ่งที่กำลังดำเนินการให้เกิดผลสำเร็จเพื่อเป็นขวัญกำลังใจในการทำงานของบุคลากรของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน คือ เรื่องสวัสดิการหลังเกษียณอายุ ในปีที่ผ่านมาจวบจนถึงปัจจุบันสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินได้มีการพัฒนาด้านสวัสดิการเรื่องการเบิกจ่ายตรงค่ารักษาพยาบาล โดยการจัดทำข้อตกลงความร่วมมือกับโรงพยาบาลของรัฐหลายแห่งเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับบุคลากร และกำลังขยายข้อตกลงความร่วมมือไปยังโรงพยาบาลแห่งอื่นๆ อย่างต่อเนื่องให้ครอบคลุมโรงพยาบาลของรัฐทุกแห่งทั่วประเทศ นอกจากนี้ในส่วนของการพัฒนาเพื่อให้เกิดประโยชน์และอำนวยความสะดวกกับประชาชน สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินมีแผนจะพัฒนาระบบงานเรื่องร้องเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยให้ครอบคลุมกระบวนการพิจารณาเรื่องร้องเรียนทุกขั้นตอน ตั้งแต่การยื่นคำร้องเรียน การแสวงหาข้อเท็จจริง การพิจารณาแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียน การติดตามเรื่องร้องเรียน และการรายงานผลคำวินิจฉัยทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อมุ่งสู่การเป็นสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินดิจิทัลต่อไป

23 ปี ผู้ตรวจการแผ่นดินและสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

นายวาทัญญู กิจยมกษา

รองเลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

งานผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ใช่แค่เสร็จ แต่ต้องสำเร็จ เพื่อปลดปล่อยทุกข์ให้ประชาชน

ผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นองค์กรอิสระ ก่อตั้งขึ้นตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 นับจากการก่อตั้งสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงมาแล้ว 3 ฉบับ ส่งผลให้บทบาทหน้าที่และอำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดินเปลี่ยนแปลงไป แต่ยังคงบทบาทหน้าที่และอำนาจในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ เพื่อช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อน และให้ความเป็นธรรมกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งการทำงานของผู้ตรวจการแผ่นดินมุ่งแก้ไขปัญหามากกว่ามุ่งจับผิด รับฟังความทุกฝ่าย ยึดหลักกัลยาณมิตร ตลอดระยะเวลา 23 ปี ที่ผมปฏิบัติงานที่สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ผมมีทัศนคติว่า

งานผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ใช่แค่เสร็จ แต่ต้องสำเร็จ หมายถึง การดำเนินงานของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ไม่ใช่แค่เพียงการทำงานให้แล้วเสร็จ หรือสามารถยุติเรื่องร้องเรียนได้จำนวนมาก แต่งานนั้นต้องสำเร็จด้วย คือต้องสามารถแก้ไขปัญหาคความทุกข์ร้อนและปลดปล่อยทุกข์ให้กับประชาชนได้ไม่มากนักน้อย และต้องให้ความเป็นธรรมกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ หากปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมาย เพราะการที่เราสามารถช่วยแก้ไขปัญหาคความทุกข์ร้อนให้กับประชาชน รวมทั้งให้ความเป็นธรรมกับเจ้าหน้าที่ของรัฐได้นั้น ถือเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด หากเรื่องใดที่ประชาชนมีความทุกข์มากและเราสามารถแก้ไขปัญหาและปลดปล่อยทุกข์ให้กับประชาชน เราก็จะมีความสุขมากเช่นกัน ซึ่งถือเป็นการทำกุศลพร้อมกับการทำหน้าที่ไปในขณะเดียวกัน

สุดท้ายนี้ ผมขอให้ประชาชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐเชื่อมั่นในการดำเนินงานของผู้ตรวจการแผ่นดินที่จะสร้างความเป็นธรรมให้กับทุกฝ่าย และขอฝากให้เจ้าหน้าที่สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสุจริตเที่ยงธรรม กล้าหาญ และปราศจากอคติทั้งปวง ในการใช้ดุลยพินิจ ผมขอขอบคุณเจ้าหน้าที่สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินที่ร่วมแรงร่วมใจทำงานเพื่อประชาชน และขอให้เจ้าหน้าที่ภาคภูมิใจที่ได้อยู่ในองค์กรผู้ตรวจการแผ่นดิน เพราะงานของผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นงานที่สร้างประโยชน์ให้กับประชาชน และเป็นงานที่ทดแทนคุณให้กับแผ่นดิน เป็นอีกหนึ่งที่พึ่งของประชาชนที่พร้อมเสริมสร้างความเป็นธรรมให้เกิดขึ้นในสังคมไทย

23 ปี ผู้ตรวจการแผ่นดินและสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

นายกมลธรรม วาสบุญมา

รองเลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

ตลอดระยะเวลา 23 ปีที่ผ่านมา องค์กรผู้ตรวจการแผ่นดินได้พัฒนาและก้าวไปข้างหน้าอย่างมั่นคงมาโดยตลอด เพื่อเสริมสร้างความเป็นธรรมและแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้กับประชาชน โดยยึดถือประชาชนเป็นศูนย์กลาง จากเดิมที่เคยปฏิบัติภารกิจแต่เฉพาะในขอบเขตราชอาณาจักรไทย บัดนี้ ผู้ตรวจการแผ่นดินได้ก้าวออกไปสู่สังคมนานาชาติอย่างสง่างาม และเป็นที่ยอมรับนับถือทั้งในระดับโลก (International Ombudsman Institute) ระดับทวีปเอเชีย (Asian Ombudsman Association) และระดับภูมิภาคอาเซียน (South East Asian Ombudsman Forum – SEAOFF) ผู้ตรวจการแผ่นดินไทยได้แสดงให้เห็นถึงวิสัยทัศน์ของความเป็นผู้นำที่โดดเด่น ทั้งในด้าน Best Practice การสอบสวน แสวงหาข้อเท็จจริง ความเป็นเลิศทางด้านวิชาการ และด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทั้งในประเทศและต่างประเทศ อย่างมากมาย

การก้าวออกไปสู่สังคมโลก นอกจากจะเป็นการแสดงบทบาทสำคัญของผู้ตรวจการแผ่นดินไทยให้เป็นที่ปรากฏแล้ว ยังเป็นการสื่อให้เห็นอย่างเป็นรูปธรรมว่า ไม่ว่าจะประชาชนชาวไทยจะได้รับความไม่เป็นธรรมจากหน่วยงานของรัฐ นอกราชอาณาจักรไทย ณ ที่แห่งใด ความร่วมมือระหว่างประเทศดังกล่าว ก็จะทำให้ผู้ตรวจการแผ่นดินไทยสามารถ ยื่นมือออกไปปกป้อง ค้ำครอง และให้ความเป็นธรรมแก่ประชาชนไทยได้จากทั่วทุกมุมโลก ซึ่งเป็นภาพลักษณ์สำคัญ ที่ปรากฏให้เห็นเป็นรูปธรรมในยุคปัจจุบัน และจะพัฒนาให้ดียิ่งๆขึ้นในอนาคตต่อไป

23 ปี ผู้ตรวจการแผ่นดินและสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

นางสาวคมขวัญ กาญจนกฤษ

รองเลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

ระบบผู้ตรวจการแผ่นดินเกิดขึ้นครั้งแรกในประเทศสวีเดนเมื่อ 200 กว่าปีมาแล้ว โดยเป็นกลไกของรัฐสภา ที่ไปช่วยดูแลความเดือดร้อนของประชาชนที่ไม่ได้รับความเป็นธรรมจากการประพฤติปฏิบัติ หรือไม่ปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่หน่วยงานของรัฐ โดยผู้ตรวจการแผ่นดินก็จะไปประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อแก้ไขความทุกข์ร้อนให้ประชาชน ซึ่งปัจจุบันมีหน่วยงานที่เข้ามาเป็นสมาชิกของระบบผู้ตรวจการแผ่นดินเกือบ 200 ประเทศ โดยเรียกว่า International Ombudsman Institute หรือสถาบันผู้ตรวจการแผ่นดินนานาชาติ ซึ่งหมายความว่า ระบบผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นระบบสากลที่แต่ละประเทศในโลกนี้ให้มี หรือจัดตั้งขึ้นเพื่อดูแลความเดือดร้อนให้แก่ประชาชน และคุ้มครองสิทธิของประชาชน

ในส่วนของประเทศไทย รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้มีการบัญญัติให้มีผู้ตรวจการแผ่นดินขึ้นเป็นครั้งแรก และได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้มีผู้ตรวจการแผ่นดินคนแรกของประเทศไทย เมื่อวันที่ 1 เมษายน 2543 และก่อตั้งสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน เมื่อวันที่ 12 เมษายน 2543

เนื่องในโอกาสครบรอบ 23 ปี ผู้ตรวจการแผ่นดินและสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ที่ได้ดำเนินการตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญที่มุ่งหวังเป็นกลไกในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรม เสริมสร้างความเป็นธรรม ลดปัญหาการละเมิดของประชาชน รวมทั้งเป็นกลไกในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน อย่างไรก็ตามตลอดระยะเวลา 23 ปีที่ผ่านมา ถึงแม้ว่าจะมีปัญหาหรือวิกฤตที่เกิดขึ้นเข้ามากระทบต่อองค์กรผู้ตรวจการแผ่นดิน เนื่องจากสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของโลกที่เปลี่ยนผ่านสู่ยุคดิจิทัล และสถานการณ์แพร่ระบาดของเชื้อโรคที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานขององค์กร ที่ต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของประชาชนและบุคลากรขององค์กรเป็นหลัก ซึ่งสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินได้ปรับแนวทางการดำเนินงานโดยพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการกำหนดระเบียบ มาตรการ แนวปฏิบัติต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น เพื่อสามารถดำเนินการภายใต้ข้อจำกัด และมุ่งเน้นการทำงานในเชิงรุกด้วยความรวดเร็ว พร้อมทั้งพัฒนาเสริมสร้างเครือข่ายและขยายความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกประเทศ เพื่อประสานความร่วมมือทางวิชาการในการบูรณาการองค์ความรู้ต่าง ๆ ทั้งนี้ การอยู่รอดของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินต้องผนึกกำลังระหว่างนวัตกรรม การเปลี่ยนแปลงและการทำงานร่วมกัน เพื่อให้องค์กรผู้ตรวจการแผ่นดินสามารถบรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นที่ยิ่งของประชาชนได้อย่างแท้จริง

23 ปี ผู้ตรวจการแผ่นดินและสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

นายชัยพร ยะลา

รองเลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

วันนี้ถ้าจะกล่าวถึงผู้ตรวจการแผ่นดินต้องยอมรับว่านับตั้งแต่การก่อกำเนิดขององค์กรผู้ตรวจการแผ่นดินประเทศไทยขึ้นมา ซึ่งได้ออกแบบให้เป็นหนึ่งในองค์กรอิสระมาตั้งแต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และพุทธศักราช 2550 จนกระทั่งได้มีการเปลี่ยนผ่านมาถึงฉบับปัจจุบัน นั่นคือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 จากรัฐธรรมนูญทั้งสามฉบับที่ผ่านมา ได้มีการเพิ่มบทบาท หน้าที่และอำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดินให้มีความท้าทายมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นเรื่องมาตรฐานทางจริยธรรม เรื่องการเสนอแก้ไขกฎหมาย กฎ คำสั่ง หรือขั้นตอนการปฏิบัติหน้าที่ของรัฐ ที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อน ความไม่เป็นธรรม หรือเป็นภาระแก่ประชาชน โดยไม่จำเป็นเกินสมควรแก่เหตุ ตลอดจนการติดตามการทำหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐให้เป็นไปตามหน้าที่และอำนาจตามรัฐธรรมนูญของหน่วยงานนั้น ๆ อาจกล่าวได้ว่า นอกเหนือจากการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้แก่ประชาชนแล้ว รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันยังมีนวัตกรรมใหม่เกิดขึ้น โดยให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมีหน้าที่และอำนาจในการดูแลการอยู่ดีมีสุขขั้นพื้นฐาน เช่น เรื่องสาธารณูปโภค เรื่องสาธารณสุข ตลอดจนเรื่องการศึกษา ให้แก่ประชาชนได้อย่างทั่วถึงตามที่กำหนดไว้ในหมวด 5 หน้าที่ของรัฐตามรัฐธรรมนูญ

ในส่วนตัวของผมเอง นับตั้งแต่ที่ผมได้มีโอกาสก้าวเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งขององคคพของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ก็ได้เป็นอีกหนึ่งกำลังในการขับเคลื่อนการทำงานขององค์กรนี้ และได้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงขององค์กรมามากพอสมควร ซึ่งจากการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา 23 ปี ที่ผ่านมา องค์กรผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นองค์กรที่ผมกล้าพูดได้อย่างเต็มปากเต็มคำว่ามีทัศนคติ มีความทันสมัย ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบของการวางแผนงานเพื่อนำไปสู่การกำหนดโครงสร้างและการทำงานขององค์กรให้มีความกระชับรวดเร็ว ซึ่งถือว่าเป็นหัวใจสำคัญในการทำงานของผู้ตรวจการแผ่นดิน

ผมมีความภูมิใจที่ได้ทำงานที่นี่ และได้เข้ามาเป็นอีกหนึ่งกำลังในการช่วยแก้ไขปัญหา ขจัดปัดเป่าความทุกข์ร้อนของประชาชน โดยการนำหลักนิติธรรมและความเป็นกัลยาณมิตร ซึ่งมีได้มุ่งหวังที่ไปจับผิดใครมาลงโทษ ตลอดจนการนำหลักความถูกต้อง กล้าหาญ เป็นธรรม มาใช้กับการทำงานกับทุกฝ่าย ซึ่งแนวทางดังกล่าวเป็นที่ยอมรับของหน่วยงานและประชาชน จะสามารถนำไปสู่การแก้ไขปัญหาให้แก่ประชาชนอย่างเป็นรูปธรรม และยั่งยืนตลอดไป

23 ปี ผู้ตรวจการแผ่นดิน

สร้างความเป็นธรรม
และลดความเหลื่อมล้ำในสังคมไทย

Ombudsman Talk

ในปี 2566 เป็นปีที่ครบ 23 ปี แห่งการก่อตั้งผู้ตรวจการแผ่นดิน โดยระบบผู้ตรวจการแผ่นดินเกิดขึ้นครั้งแรกในประเทศไทยตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ซึ่งในสมัยนั้นบัญญัติในชื่อ “ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา” เป็นองค์กรอิสระที่ทำหน้าที่ในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐและเสริมสร้างธรรมาภิบาล

นับจากวันที่ 1 เมษายน 2543 ที่มีการสรรหาผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาคนแรก และก่อตั้งสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินขึ้น เมื่อวันที่ 12 เมษายน 2566 ทั้งนี้ปรัชญาของการมีผู้ตรวจการแผ่นดินก็เพื่อให้มีองค์กรที่มีความเป็นอิสระ มีองค์อำนาจที่มาจากผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ และมีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ ทำการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีความชอบธรรม ป้องกันมิให้เกิดการละเมิดสิทธิเสรีภาพของประชาชน

เมื่อวันที่ 11 เมษายน 2566 นายสมศักดิ์ สุวรรณสุจริต ประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน พร้อมด้วยรองศาสตราจารย์ อีสริย์ หารราชครูญโรจน์ ผู้ตรวจการแผ่นดิน พันตำรวจโท กิรป กฤตธีรานนท์ เลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน คณะผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ ได้ร่วมทำบุญ เนื่องในโอกาส วันคล้ายวันสถาปนาสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ครบรอบ 23 ปี ซึ่งเป็นการจัดงานทำบุญภายในล่วงหน้า เพื่อความเป็นสิริมงคลของสำนักงาน โดยเริ่มพิธีในเวลา 07.30 - 12.00 น. ผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้บริหาร สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินได้สักการะพระพรหม สิ่งศักดิ์สิทธิ์ประจำศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ แจ้งวัฒนะ และสักการะพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระ

พระบรมชนกชาติเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ซึ่งประดิษฐาน ณ ชั้น 9 สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน จากนั้นเป็นพิธีสงฆ์ โดยได้กราบนมัสการ พระพรหมบัณฑิต เจ้าอาวาสวัดประยุรวงศาวาสวรวิหาร เป็นประธานพิธีสงฆ์ พร้อมบรรยายธรรมในหัวข้อ “ความสุขในการทำงาน” เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตและปฏิบัติหน้าที่แก่ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่

พร้อมกันนี้ ในช่วงบ่ายของวันเดียวกัน สำนักงานได้จัดพิธีรดน้ำขอพรจากประธานผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินเพื่อเป็นสิริมงคล และสืบสานประเพณีปีใหม่ของไทยด้วย

ทั้งนี้ ผลการดำเนินงานที่ผ่านมาตั้งแต่ปี 2543 จนถึงเดือนมีนาคม 2566 ผู้ตรวจการแผ่นดินได้ปฏิบัติหน้าที่แก้ไขปัญหาประชาชนแล้วรวม 58,050 เรื่อง จากทั้งหมด 55,478 เรื่อง อยู่ระหว่างดำเนินการ 2,572 เรื่อง โดยหน่วยงานที่ถูกร้องเรียนมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมการปกครอง และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สาเหตุที่ทั้ง 3 องค์กร มีสถิติขึ้นอยู่ในอันดับต้น ๆ เนื่องจากเป็นหน่วยงานขั้นพื้นฐาน ในการให้บริการประชาชนด้วยความใกล้ชิดประชาชน จึงทำให้มีจำนวนผู้ขอใช้บริการค่อนข้างมาก ปัญหาต่าง ๆ ทั้งความไม่เข้าใจในการสื่อสาร กฎ ระเบียบ ขั้นตอน การปฏิบัติต่าง ๆ จึงเกิดขึ้นได้ แต่อย่างไรก็ตาม เพื่อแก้ไข ปัญหาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้ตรวจการแผ่นดิน ได้ยึดหลักการการทำงานแบบกัลยาณมิตร มุ่งสร้างความเข้าใจ

ใกล้ชิดแบบสันติวิธี ไม่มองหน่วยงานรัฐเป็นคู่กรณี เรื่องร้องเรียนบางเรื่องแก้ไขอย่างรวดเร็ว บางเรื่องยุ่งยาก มีความซับซ้อนและมีผลกระทบในวงกว้าง จำเป็นต้อง แก้ไขในเชิงระบบและตรงจุด เพื่อป้องกันไม่ให้เกิด ปัญหาเดิม ๆ เกิดขึ้นซ้ำอีกในอนาคต

ผู้ตรวจการแผ่นดินได้ปฏิบัติหน้าที่มากกว่า 23 ปี ได้แก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนตามคำร้องเรียนของ ประชาชนจนเป็นที่เชื่อมั่นของสังคม มุ่งมั่นทำงาน ด้วยความเป็นอิสระ เป็นกลาง และเป็นธรรม ขับเคลื่อน สังคมไทย ให้ตั้งอยู่บนหลักความสุจริต หลักสิทธิมนุษยชน และหลักธรรมาภิบาล เพื่อความเจริญรุ่งเรืองและความผาสุก ของประชาชนโดยส่วนรวม รวมทั้งยกระดับการทำงาน ของผู้ตรวจการแผ่นดินไทยสู่สากล สร้างความเชื่อมั่น ในเวทีนานาชาติ

โรคพันธุกรรมเมตาบอลิกคืออะไร

โรคพันธุกรรมเมตาบอลิก หรืออีกชื่อคือ โรคเมตาบอลิกดิสออร์เดอร์ **Inherited metabolic disorders** หรือ **Inborn errors of metabolism (IBEM)** เป็นโรคทางพันธุกรรมที่ถูกถ่ายทอดมาในลักษณะของยีนด้อยหรือยีนแฝงที่ได้รับจากพ่อแม่ ซึ่งพ่อแม่ส่วนใหญ่ก็มักจะไม่ทราบมาก่อนว่าตนเองมียีนชนิดนี้

กลุ่มโรคพันธุกรรมเมตาบอลิกนี้ประกอบด้วยโรคกว่า 700 โรค ซึ่งมักทำให้เกิดการเสียชีวิตและความพิการรุนแรงในทารก มักเกิดซ้ำในครอบครัวเนื่องจากเป็นโรคยีนแฝง บางโรคสามารถทำการรักษาและป้องกันการพิการได้ แต่เนื่องจากเป็นโรคที่พบได้น้อยและอาการแสดงไม่จำเพาะจึงทำให้ได้รับการรักษาล่าช้า โดยในต่างประเทศมักมีการวินิจฉัยและรักษาที่รวดเร็ว ก่อนมีอาการด้วยการตรวจคัดกรองทารกแรกเกิด

โรคพันธุกรรมเมตาบอลิก มักจะเกิดจากการแต่งงานกันเครือญาติหรือคนในครอบครัวมีประวัติป่วยเป็นโรคนี้ โดยเฉพาะในกลุ่มคนที่มีสายพันธุ์หรือเชื้อชาติเดียวกัน เช่น ชาวอาหรับ ชาวยิว หรือชาวจีน ส่วนในประเทศไทยมักจะพบตามต่างจังหวัดที่มีการแต่งงานในหมู่บ้านเดียวกัน หรือในอดีตเคยมีความเกี่ยวดองเป็นญาติกัน

โรคพันธุกรรมเมตาบอลิกเกิดจากยีนที่ควบคุมเอนไซม์ในการย่อยสารอาหาร ไม่สามารถทำงานได้อย่างปกติ จึงส่งผลให้เอนไซม์ที่ทำหน้าที่สังเคราะห์สารอาหารผิดปกติไป เช่น เอนไซม์ที่ทำหน้าที่ในการย่อยสลายโปรตีน บางอย่างในกรดอะมิโนผิดปกติ ส่งผลให้กรดอะมิโนไม่สามารถนำไปใช้งานได้ทำให้เด็ก ๆ ได้รับสารอาหารที่จำเป็นต่อร่างกายไม่เพียงพอ

อาการของโรคพันธุกรรมเมตาบอลิก จะมีอยู่ 2 กลุ่มอาการหลัก ๆ ด้วยกัน คือ

1. อาการเฉียบพลัน เกิดจากสารที่มีโมเลกุลเล็ก ๆ อย่างกรดอะมิโน หรือกรดอินทรีย์ คั่งอยู่ในร่างกาย ทำให้ร่างกายเกิดอาการแปรปรวน ซึ่งไม่อาจระบุได้ว่า จะเกิดในช่วงวัยไหน โดยอาจเกิดกับเด็กตั้งแต่ช่วงแรกคลอด หรืออาจเกิดในช่วงวัยหลังจากนั้นก็ ได้ เด็กบางคนมีอาการเหมือนเป็นหวัดเล็ก ๆ น้อย ๆ แต่อยู่ ๆ ก็อาจจะมีอาการหอบมาก ซึม หรืออาเจียนมาก ก็ต้องรีบวิ่งและพาไปหาคุณหมอ ในเด็กแรกเกิดที่ป่วยและมีอาการเหมือนมีการติดเชื้อในกระแสโลหิต เช่น มีไข้สูง หรือตัวเย็น ผิดปกติ ซึม ไม่กินนม ร้องโยเย แต่เมื่อคุณหมอตระวจแล้ว ไม่พบการติดเชื้อในกระแสโลหิต ก็ต้องสันนิษฐานว่า ลูกอาจเป็นโรคนี้ ซึ่งต้องตรวจเลือดและปัสสาวะของลูก ในห้องปฏิบัติการอย่างละเอียดอีกครั้ง ถ้าหากทางคุณพ่อคุณแม่ชะล่าใจ ลูกอาจเข้าขั้นโคม่าและเสียชีวิตได้ในที่สุด

2. อาการเรื้อรัง เช่น ชัก พัฒนาการถดถอย หรือพัฒนาการช้า พ่อและแม่ต้องสังเกตพัฒนาการของลูก อยู่เสมอ หากลูกเป็นโรคในกลุ่มนี้ มักจะมีอาการแยะลงอย่างช้า ๆ เช่น จากที่เคยมีพัฒนาการที่ดีมาโดยตลอด 5 - 6 เดือนแรก แต่ต่อมาพัฒนาการเริ่มช้าลง เคยนั่งได้ ก็กลายเป็นนั่งไม่ได้ หรืออาจจะคลานได้แล้ว แต่อยู่ ๆ ก็กลับคลานไม่ได้ นั่นแสดงว่า ลูกมีความผิดปกติในระบบประสาท หรือในบางครั้งก็พบว่า เด็กที่ป่วยเป็นโรคในกลุ่มนี้มีระบบหัวใจและหลอดเลือดที่ผิดปกติได้เช่นกัน เช่น มีภาวะหัวใจโต กล้ามเนื้อหัวใจหนา เป็นต้น

รู้ได้อย่างไรว่าลูกเป็นโรคพันธุกรรมเมตาบอลิก

พ่อและแม่สามารถสังเกตอาการเบื้องต้นได้ หากพบว่าลูกมีอาการเหล่านี้ ไม่ควรวางใจและต้องพาไปพบคุณหมอตันทันที

1. พัฒนาการถดถอย ควรสังเกตพัฒนาการของลูกเสมอว่าเป็นไปตามความเหมาะสมหรือไม่ ถ้าลูกมีพัฒนาการที่ดีมาเรื่อย ๆ แต่กลับมีการหยุดชะงักลง ไม่พัฒนาต่อหรือพัฒนาการถดถอยลง ต้องรีบปรึกษาคุณหมอตันทันที

2. ปัสสาวะมีกลิ่นฉุน หรือในเด็กบางคนปัสสาวะจะมีกลิ่นหอม ซึ่ง 2 อาการนี้เป็นโรคในกลุ่มของกรดอะมิโน ที่มากเกินไป ทำให้เกิดการสะสมและคั่งอยู่ในร่างกาย เมื่อถูกขับออกมาเป็นเหงื่อและปัสสาวะจึงมีกลิ่นฉุน บางครั้งก็เป็นกลิ่นเฉพาะ เช่น กลิ่นเหม็นฉุนเท้าอับ หรือกลิ่นน้ำตาลไหม้ ซึ่งจะเห็นได้ชัดเมื่อลูกไม่สบายหรือเป็นไข้ และมีอาการหอบ อาการซึม หรืออาเจียนร่วมด้วย เป็นต้น

3. อาการทางระบบประสาท เช่น อาการชัก ซึม หรือมีการติดเชื้อในระบบประสาท เป็นต้น

โรคพันธุกรรมเมตาบอลิก ป้องกันไม่ได้ รักษาไม่หาย

เนื่องจากเป็นความผิดปกติที่เกิดจากพันธุกรรม จึงทำให้**โรคพันธุกรรมเมตาบอลิก**ไม่สามารถรักษาให้หายขาดได้ อีกทั้งไม่สามารถป้องกันการเกิดโรคได้ แต่สามารถป้องกันไม่ให้เกิดอาการได้ โดยคุณหมอจะรักษาและวินิจฉัยไปตามระดับความรุนแรงของโรค ซึ่งก็จะขึ้นอยู่กับเด็กแต่ละคน ว่าเอนไซม์ในแต่ละชนิด มีความผิดปกติมากน้อยแค่ไหน ถ้าเป็นมากก็จะส่งผลให้เกิดอาการเร็วและรุนแรง ถ้าหากเป็นไม่มาก อาการก็จะเกิดช้า แต่บางโรคก็สามารถป้องกันไม่ให้เกิดอาการได้ โดยการให้สารทดแทนหรือสารที่เด็กขาด เพื่อเสริมการทำงานในร่างกาย เช่น หากตรวจพบว่าขาดวิตามินบี 1 คุณหมอก็จะเสริมวิตามินบี 1 ให้ เป็นต้น

ส่วนในกลุ่มที่มีการย่อยสลายสารอาหารบางอย่าง ผิดปกติ คุณหมอก็จะให้สังเคราะห์อาหารนั้น เช่น เด็กบางคนย่อยสลายโปรตีนได้ไม่ดี ก็จะไม่ให้กินโปรตีนมาก เป็นต้น

อาการคล้ายโรคทั่วไป แต่ถึงชีวิต

โรค IEM เป็นโรคหายาก เกิดจากความผิดปกติทางพันธุกรรมที่กำหนดการสร้างเอนไซม์ ซึ่งส่งผลต่อการย่อยสลายสารตั้งต้นหรือไม่สามารถสังเคราะห์พลังงานและสิ่งที่จำเป็นให้กับเซลล์ ความผิดปกตินี้ทำให้เกิดการคั่งของสารที่ผิดปกติและเป็นพิษนำไปสู่อาการของโรค โดยอาการมีความหลากหลายขึ้นอยู่กับอวัยวะที่ได้รับผลกระทบจากสารที่ผิดปกติ แต่ส่วนใหญ่มักเกิดผลกระทบที่สมอง ทำให้มีภาวะสมองบวม การทำงานของสมองผิดปกติ จนกระทั่งสมองพิการและเสียชีวิตในที่สุด

โรคนี้ส่วนใหญ่จะเริ่มเกิดอาการตั้งแต่วัยทารก แต่ก็อาจเกิดอาการภายหลังได้แล้วแต่ความรุนแรงของโรค สิ่งที่ทำให้วินิจฉัยโรคนี้ได้ยากก็คือ อาการที่ไม่จำเพาะ ได้แก่ ซึม ไม่ดูดนม อาเจียน ชัก หอบ ซึ่งคล้ายโรคที่พบบ่อยในทารก เช่น โรคติดเชื้อ ซ้ำร้ายด้วยความเป็นโรคหายาก แพทย์ก็มักจะนึกถึงเป็นลำดับหลัง ทำให้ผู้ป่วยไม่ได้รับการรักษาอย่างถูกต้องหรือล่าช้าจนอาการหนัก มีภาวะสมองบวม โคม่า การทำงานของอวัยวะล้มเหลว และท้ายที่สุดก็อาจถึงขั้นเสียชีวิตได้ สิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นเมื่อได้รับการรักษาไม่ทันท่วงทีนั่นเอง

จากโครงการนำร่องการตรวจคัดกรองโรค IEM สารโมเลกุลเล็กของโรงพยาบาลศิริราช ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557 ถึง 2563 ที่ทำการตรวจทารกแรกเกิดในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 184,788 คน พบว่า อุบัติการณ์ของโรค 8,400 คน ดังนั้นจะมีทารกเกิดใหม่ในประเทศไทยป่วยเป็นโรคนี้อย่างน้อย 70 คนต่อปี หรืออาจจะมากกว่านั้น

ทั้งนี้ ข้อมูลดังกล่าวอาจเป็นตัวเลขที่ต่ำกว่าความเป็นจริง และไม่สะท้อนถึงอุบัติการณ์ของโรคในประเทศไทย เนื่องจากมีสมมติฐานว่าอุบัติการณ์ของโรค IEM ในต่างจังหวัด โดยเฉพาะจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือจะสูงกว่าในเขตกรุงเทพมหานคร และจากการคาดการณ์พบว่า มีผู้ป่วยเพียง 13 เปอร์เซ็นต์ (จากผู้ป่วยทั้งหมด) เท่านั้นที่เข้าถึงการรักษา อีก 87 เปอร์เซ็นต์ ยังเข้าไม่ถึงการรักษา เนื่องจากไม่ได้รับการวินิจฉัย การตรวจคัดกรองทารกแรกเกิด สำหรับโรคนี้จึงจำเป็นอย่างยิ่งในการทำให้ผู้ป่วยได้รับการวินิจฉัยและรักษาอย่างทันท่วงที

โรคพันธุกรรมเมตาบอลิก ป้องกันได้หรือไม่

เนื่องจากโรคพันธุกรรมเมตาบอลิกเป็นโรคทางพันธุกรรมจึงไม่สามารถป้องกันได้ ทางออกที่เหมาะสมที่สุด คือ ควรตรวจคัดกรองโรคดังกล่าวในทารกแรกเกิด ซึ่งปัจจุบันการตรวจคัดกรองโรคพันธุกรรมเมตาบอลิกสามารถทำได้โดยใช้เทคโนโลยี Tandem Mass Spectrometry (TMS) หรือ MS/MS ซึ่งในประเทศไทยได้มีการพิจารณาบรรจุการตรวจกรองทารกแรกเกิดดังกล่าวเข้าสู่ชุดสิทธิประโยชน์ในปี 2565 นี้แล้ว โดยกำหนดให้ขยายการตรวจคัดกรองนี้ในทารกแรกเกิด (Expanded Newborn Screening) เพื่อให้ทารกที่เป็นโรคตรวจพบได้เร็วก่อนแสดงอาการหรืออาการไม่มาก และได้รับการวินิจฉัยและการรักษาที่ถูกต้องรวดเร็ว อันเป็นการลดความพิการและการเสียชีวิตในทารก และลดภาระของครอบครัวที่ต้องดูแลเด็กที่พิการในกรณีวินิจฉัยรักษาล่าช้า ซึ่งการรักษาโรคพันธุกรรมเมตาบอลิกที่ตรวจกรองในทารกแรกเกิด ก็อยู่ในชุดสิทธิประโยชน์โรคหายากของสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) ตั้งแต่ปี 2563 ดังนั้นการเพิ่มสิทธิประโยชน์ในการตรวจกรองโรคพันธุกรรมเมตาบอลิกในทารกแรกเกิดจึงเป็นการทำให้สิทธิประโยชน์มีความสมบูรณ์ครอบคลุมถึงการป้องกัน

วิธีป้องกันที่ดีที่สุดควรให้ลูกน้อยตรวจคัดกรองโรคพันธุกรรมเมตาบอลิกตั้งแต่ตอนเป็นทารกเพื่อทำการวินิจฉัยและรักษาได้อย่างทันท่วงที

อย่างไรก็ตาม การตรวจคัดกรองนี้กำลังอยู่ในขั้นตอนพัฒนาไปที่ละขั้นตอนนี้ก่อนให้ครอบคลุมทั่วประเทศ โดยปัจจุบันมี 2 หน่วยงานที่สามารถให้บริการการตรวจกรองทารกแรกเกิดด้วย TMS ในประเทศไทย คือ ศูนย์แห่งความเป็นเลิศด้านโรคพันธุกรรมเมตาบอลิกและตรวจกรองทารกแรกเกิด โรงพยาบาลศิริราช และสถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี

การตรวจคัดกรองทารกแรกเกิด

เพื่อป้องกันภาวะปัญญาอ่อนที่เกิดจากโรคทาลัส

สืบเนื่องจาก ศาสตราจารย์เกียรติคุณ แพทย์หญิงพรสวรรค์ วสันต์ ที่ปรึกษาสมาคมเพื่อเด็กพิการแต่กำเนิด (ประเทศไทย) ได้ยื่นเรื่องร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน เพื่อขอให้สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติดำเนินการให้โรคพันธุกรรมเมตาบอลิกได้มีการตรวจคัดกรองในทารกแรกเกิด ให้ได้รับบรรจุในชุดสิทธิประโยชน์ ภายใต้ระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ โดยให้เป็นบริการตรวจฟรีสำหรับเด็กไทยทุกราย

โรคพันธุกรรมเมตาบอลิกเป็นโรคที่ก่อให้เกิดความสูญเสียทางด้านเศรษฐกิจต่อผู้ป่วย และผู้ปกครอง เนื่องจากเป็นโรคหายากที่มีค่าใช้จ่ายสูงในการดูแลรักษา ส่งผลให้ครอบครัวอาจประสบภาวะล้มละลายได้

อย่างไรก็ตามเรื่องดังกล่าวสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติได้กำหนดให้การตรวจคัดกรองโรคพันธุกรรมเมตาบอลิกในทารกแรกเกิดด้วยเครื่อง Tandem Mass Spectrometry : TMS บรรจุอยู่ในชุดสิทธิประโยชน์ โดยมีความมุ่งหมายให้เด็กทารกแรกเกิดทุกรายต้องได้รับการตรวจคัดกรอง ด้วยเครื่อง TMS เพื่อป้องกันภาวะปัญญาอ่อน และหากพิจารณาในหลักการของนโยบายของสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติแล้ว จะเห็นได้ว่าการกำหนดกรอบนโยบายค่อนข้างมีความครอบคลุมตั้งแต่การตรวจคัดกรองการติดตามเด็กมารับการรักษาอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนค่าใช้จ่ายในการเดินทางมารับการรักษา

จากการแสวงหาข้อเท็จจริงพบว่า ปัญหาสำคัญที่ทำให้การขับเคลื่อนงานด้านการตรวจคัดกรองทารกแรกเกิด เพื่อป้องกันภาวะปัญญาอ่อนที่เกิดจากโรคหายาก โดยการใช้เทคโนโลยีเครื่อง TMS ในการตรวจคัดกรองโรคพันธุกรรมเมตาบอลิกในทารกแรกเกิดทั่วประเทศนั้น ยังไม่สามารถขับเคลื่อนการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและครอบคลุมทั่วทุกภูมิภาค เพื่อให้การตรวจคัดกรองด้วยเครื่องดังกล่าวได้รับการวินิจฉัยได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว เรื่องร้องเรียนดังกล่าวจึงเป็นเรื่องร้องเรียนที่มุ่งแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมแก่ประชาชนโดยส่วนรวม เพื่อคุ้มครองประโยชน์สาธารณะสอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 หมวด 5 หน้าที่ของรัฐ มาตรา 55 กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับบริการสาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพอย่างทั่วถึง เสริมสร้างให้ประชาชนมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค และการบริการสาธารณสุขต้องครอบคลุมการส่งเสริมสุขภาพการควบคุม และป้องกันโรค การรักษาพยาบาล และการฟื้นฟูสุขภาพด้วย ตลอดจนรัฐต้องพัฒนาการบริการสาธารณสุขให้มีคุณภาพ และมีมาตรฐานสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ดังนั้น เพื่อทารกแรกเกิดทุกคนได้รับการตรวจคัดกรองทารกแรกเกิดแบบเพิ่มจำนวนโรค (Expanded Newborn Screening : ENBS) ด้วยเครื่อง TMS ได้รับบริการอย่างทั่วถึงในทุกภูมิภาค หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องให้ความสำคัญร่วมกันผลักดันและกำหนดให้เป็นนโยบายระดับประเทศเพื่อลดความเหลื่อมล้ำของการเข้าถึงการตรวจคัดกรองทารกแรกเกิดแบบเพิ่มจำนวนโรค (ENBS) ด้วยเครื่อง TMS และได้รับการดูแลรักษาและ การฟื้นฟูสุขภาพ เพื่อให้ผู้ป่วยสามารถกลับมาใช้ชีวิตได้อย่างปกติมีพัฒนาการที่สมวัย

ด้วยเหตุนี้ ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงได้อาศัยอำนาจตามมาตรา 230 (3) ซึ่งบัญญัติให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมีหน้าที่และอำนาจในการเสนอต่อคณะรัฐมนตรีให้ทราบถึงการที่หน่วยงานของรัฐ ยังมีได้ปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วนตามหมวด 5 หน้าที่ของรัฐ จึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. เสนอให้กระทรวงสาธารณสุข โดยกรมอนามัย กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ และกรมการแพทย์ร่วมกับสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เร่งรัดผลักดันการตรวจคัดกรองทารกแรกเกิดแบบเพิ่มจำนวนโรค (ENBS) โดยเพิ่มการตรวจคัดกรองกลุ่มโรค Inborn Errors of Metabolism : IEM ด้วย TMS เป็นระเบียบวาระแห่งชาติ โดยกำหนดรูปแบบและนโยบายการขับเคลื่อนการตรวจคัดกรองทารกแรกเกิดแบบเพิ่มจำนวนโรค พร้อมทั้งจัดทำคู่มือแนวทางในการปฏิบัติงาน (National Guideline) ให้ครอบคลุมทุกด้านเพื่อใช้เป็นมาตรฐานในการปฏิบัติงานที่สร้างความเข้าใจให้ตรงกัน เพื่อกำหนดบทบาทหน้าที่ให้มีความชัดเจน ระบุขั้นตอนการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพเพื่อการบริหารจัดการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้องสอดคล้องครอบคลุม

2. เสนอให้กระทรวงสาธารณสุข เร่งรัดติดตามให้ กรมอนามัยดำเนินการแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อบริหาร การจัดการการตรวจคัดกรองทารกแรกเกิดและ การขับเคลื่อน ๆ การจัดระบบ การให้บริการและแนวทางการดำเนินงานในการขับเคลื่อนงานด้านการตรวจคัดกรอง ทารกแรกเกิด (Thailand Task Force on Nation Newborn Screening) และมอบหมายคณะทำงานพัฒนาระบบบริการและประเภทและขอบเขตบริการสาธารณสุข ในการดูแลรักษาโรคหายากในระบบหลักประกันสุขภาพ แห่งชาติ จัดทำแผนดำเนินการเพื่อให้เกิดการเข้าถึงบริการ อย่างทั่วถึงโดยเร็วที่สุด รวมทั้งจัดทำแนวทางการขึ้น ทะเบียนศูนย์ตรวจคัดกรองโรคหายากแนวทางการจัด บริการคัดกรองและระบบข้อมูล (software)

3. เสนอให้กระทรวงสาธารณสุข กรมวิทยาศาสตร์ การแพทย์ กรมอนามัย กรมการแพทย์ และสำนักงาน หลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เพิ่มหน่วยบริการตรวจ คัดกรองให้ครอบคลุมทั่วประเทศให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาระบบบริการ (Service plan) ของกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งบริหารจัดการ ในรูปแบบเขตสุขภาพทั้ง 13 เขต ตลอดจน การกำหนดหลักเกณฑ์ บทบาทอำนาจหน้าที่ รูปแบบ การให้บริการ และการเตรียมความพร้อมของหน่วย ให้บริการให้มีความชัดเจนและมีมาตรฐานเพื่อเพิ่ม

ประสิทธิภาพให้ประชาชนเข้าถึงบริการที่ได้มาตรฐาน โดยในระยะเริ่มแรก ควรจัดให้มีเครื่อง TMS ในศูนย์ โรคหายาก ทั้ง 7 ศูนย์ และในระยะต่อไปควรเพิ่มเครื่อง TMS ให้ครอบคลุมเขตสุขภาพทั้ง 13 เขตทั่วประเทศ

4. เสนอให้รัฐบาลสนับสนุนงบประมาณให้แก่ กระทรวงสาธารณสุขในการจัดซื้อเทคโนโลยีเครื่อง Tandam Mass Spectrometry (TMS) เพื่อตรวจคัดกรอง โรคพันธุกรรมเมตาบอลิกในทารกแรกเกิดให้ครอบคลุม ทั่วทุกภูมิภาค รวมทั้งเร่งรัดกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง ภายในหน่วยงาน ให้แล้วเสร็จภายในปีงบประมาณ เพื่อให้เครื่องมือทางการแพทย์ที่จัดซื้อมีเทคโนโลยี ที่ทันสมัยตอบสนองต่อการใช้งานในสถานการณ์ปัจจุบัน โดยในระยะเริ่มแรกควรมีเครื่องดังกล่าวติดตั้งประจำ ศูนย์โรคหายากทั้ง 7 แห่ง เพื่อให้ผู้ป่วยโรคพันธุกรรม เมตาบอลิกได้รับการรักษาอย่างถูกต้องและทันท่วงที เนื่องจากเป็นเทคโนโลยีที่สามารถตรวจคัดกรองโรค พันธุกรรมเมตาบอลิกที่รองรับการตรวจวินิจฉัยได้แม่นยำ ส่งผลดีต่อการได้รับการรักษาที่ถูกต้อง ต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ และในระยะต่อไปควรเพิ่มเครื่อง TMS ให้ครอบคลุมเขตสุขภาพทั้ง 13 เขต ทั่วประเทศ สอดคล้อง กับนโยบายของรัฐที่ให้ประชาชนเข้าถึงบริการสุขภาพ อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม

5. เสนอให้กระทรวงสาธารณสุข กรมวิทยาศาสตร์ การแพทย์ กรมอนามัย กรมการแพทย์ และสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ จัดตั้งศูนย์ติดตามการตรวจคัดกรองทารกแรกเกิด โดยกำหนดให้มีหน่วยงานหลักที่ทำหน้าที่รับผิดชอบ พร้อมทั้งกำหนดบทบาท อำนาจหน้าที่ที่ชัดเจน ตลอดจนหลักเกณฑ์และเงื่อนไข ขั้นตอน การดำเนินงานและกำหนดเป็นตัวชี้วัดที่ชัดเจน โดยมีหน้าที่ตั้งแต่การรวบรวมข้อมูลการตรวจคัดกรองทารกแรกเกิดของศูนย์ปฏิบัติการตรวจคัดกรองทารกแรกเกิด แห่งชาติ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ การตรวจวินิจฉัย ยืนยันโรค การตรวจติดตาม และการรักษาโดยพัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศเพื่อเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

6. เสนอให้กระทรวงสาธารณสุข กรมวิทยาศาสตร์ การแพทย์ และกรมการแพทย์ พัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการแพทย์เพื่อให้การดูแลรักษา จัดทำแผนพัฒนาศักยภาพแพทย์ ด้านเวชพันธุศาสตร์ นักวิทยาศาสตร์ นักเทคนิคการแพทย์ พยาบาล สนับสนุนองค์ความรู้ ความเชี่ยวชาญ โดยการจัดอบรมความรู้ให้แก่เจ้าหน้าที่บุคลากรทางการแพทย์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการตรวจคัดกรองทารกแรกเกิด ควรมีแนวทางในจัดตั้งคณะแพทย์ผู้เชี่ยวชาญด้านพันธุกรรม เพื่อประเมินและวินิจฉัยดูแลรักษาผู้ป่วยโรคพันธุกรรมต่าง ๆ ทั่วประเทศ เพื่อมาตรฐาน การรักษาที่มีประสิทธิภาพ พร้อมนำเทคโนโลยีมาใช้ เพื่อเพิ่มความสะดวกในการเข้าถึงการรับบริการ พัฒนาศักยภาพด้านการแพทย์การสาธารณสุขให้ทันสมัย

มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล และให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากรทางการแพทย์ให้มีศักยภาพ ทั้งด้านวิชาการและบริหารจัดการ

7. เสนอให้กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ บูรณาการความร่วมมือในการณรงค์และประชาสัมพันธ์ ให้ความรู้ การสื่อสาร สร้างความรอบรู้สำหรับประชาชน เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจและรู้จักกลุ่มโรคพันธุกรรมเมตาบอลิก และวิธีการการสังเกตอาการทารกแรกเกิดก่อนมีการแสดงอาการทางคลินิก ด้วยการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อช่องทางต่าง ๆ โดยการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับความสำคัญของการตรวจคัดกรองทารกแรกเกิดแบบเพิ่มจำนวนโรค ด้วยเครื่อง TMS และสิทธิของผู้ป่วยโรคพันธุกรรมเมตาบอลิกที่จะได้รับการรักษาภายใต้ชุดสิทธิประโยชน์ของสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ จัดโครงการประชาสัมพันธ์ เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการดูแลผู้ป่วยกับองค์กรทั้งในประเทศและต่างประเทศ จัดกิจกรรมเผยแพร่ความรู้ที่ถูกต้องและส่งเสริมการดูแลสุขภาพของผู้ป่วยและครอบครัว

8. เสนอให้สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา พิจารณา ทบทวนการขึ้นทะเบียนเคมีภัณฑ์และนมพิเศษที่ใช้รักษาโรคพันธุกรรมเมตาบอลิก ในกลุ่มสารโมเลกุลเล็ก เพื่อให้เป็นยาหรือผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในการรักษาโรคอย่างถูกต้องตามกฎหมาย

ผู้ตรวจการแผ่นดิน

ลงพื้นที่รับฟังข้อคิดเห็นจากประชาชนในพื้นที่การดำเนินการตามโครงการ
“เมืองต้นแบบอุตสาหกรรมก้าวหน้าแห่งอนาคต”
 อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา

ประชาชนในพื้นที่อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ได้ยื่นเรื่องร้องเรียนขอให้ผู้ตรวจการแผ่นดินผลักดันโครงการเมืองต้นแบบจะนะในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา **“เมืองต้นแบบอุตสาหกรรมก้าวหน้าแห่งอนาคต”** ให้เป็นไปตามขั้นตอนและกระบวนการทางกฎหมายโดยเร็ว เพื่อเป็นการสร้างอาชีพและพัฒนาพื้นที่ดังกล่าวให้มีความเจริญมากยิ่งขึ้น ในการนี้ ผู้ตรวจการแผ่นดินได้พิจารณาเห็นชอบให้รับเรื่องร้องเรียนไว้พิจารณา เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2564 และได้ส่งหนังสือให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องชี้แจงข้อเท็จจริง พร้อมประชุมหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นระยะ เพื่อติดตามความคืบหน้า และรวบรวมหลักฐาน ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งกำหนดลงพื้นที่เพื่อรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนในพื้นที่ เพื่อประกอบการพิจารณา

เมื่อวันที่ 29 มีนาคม 2566 นายทรงศักดิ์ สายเชื้อ ผู้ตรวจการแผ่นดิน พร้อมด้วยหม่อมหลวง ปุณฺทริภิกษิต สมิติ ที่ปรึกษาผู้ตรวจการแผ่นดิน นายทีฆัมพร ยะลา รองเลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน นายสิริน ชาวเพ็ชรดี ผู้อำนวยการสำนักสอบสวน 3 นายวิรัตน์ สาคเรศ ผู้อำนวยการส่วนสอบสวน 4 และคณะ ร่วมกับ นายอำเภอจะนะ และฝ่ายปกครองอำเภอจะนะ ศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดสงขลา และศูนย์ดำรงธรรมอำเภอจะนะ ได้ร่วมลงพื้นที่รับฟังข้อคิดเห็นจากชาวบ้านในพื้นที่ ตำบลนาทับ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ซึ่งเป็นกลุ่มสนับสนุนการดำเนินการตามโครงการ “เมืองต้นแบบอุตสาหกรรมก้าวหน้าแห่งอนาคต” โดยเข้าร่วมประชุมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและประชาชนในพื้นที่ ณ ห้องประชุม ศูนย์ยุติธรรมตำบลนาทับ หมู่ที่ 6 ตำบลนาทับ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา โดยมีผู้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นประมาณ 90 คน ซึ่งได้แสดงความคิดเห็นสรุปได้ดังนี้

ประชาชนในพื้นที่เห็นว่า **“เมืองต้นแบบอุตสาหกรรมก้าวหน้าแห่งอนาคต”** เป็นโครงการพัฒนาเพื่อทำให้ประชาชนในท้องถิ่นมีงานทำ มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ชาวบ้านต้องการการพัฒนา จากประสบการณ์ที่ผ่านมา การพัฒนาไม่ได้ทำให้ปลาน้อยลง การประมงยังอุดมสมบูรณ์เหมือนเดิม โครงการเมืองต้นแบบจึงมีความจำเป็นต่อประชาชนในท้องถิ่น

หลังจากนั้น คณะผู้ตรวจการแผ่นดิน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้เดินทางลงพื้นที่ริมทะเลตำบลลิ้นจี่ ซึ่งเป็นสถานที่ที่จะสร้างท่าเรือน้ำลึกและโรงไฟฟ้า พร้อมทั้งได้ร่วมประชุมรับฟังข้อคิดเห็นจากชาวบ้าน หมู่ที่ 4 ตำบลลิ้นจี่ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ซึ่งเป็นกลุ่มสนับสนุนการดำเนินการตามโครงการ **“เมืองต้นแบบอุตสาหกรรมก้าวหน้าแห่งอนาคต”** แบบมีเงื่อนไข ณ ห้องประชุม องค์การบริหารส่วนตำบลลิ้นจี่ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา มีประชาชนมาร่วมแสดงความคิดเห็นจำนวน 300 คน โดยแสดงความคิดเห็นสรุปว่า ประชาชนกลุ่มสนับสนุนแบบมีเงื่อนไขต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงไฟฟ้า เพื่อนำรายได้มาพัฒนาท้องถิ่น

ในช่วงบ่ายวันเดียวกัน ผู้ตรวจการแผ่นดินและคณะได้ร่วมประชุมรับฟังข้อคิดเห็นจากชาวบ้านปากบางสะกอม หมู่ที่ 4 ตำบลสะกอม อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ซึ่งเป็นกลุ่มขอให้ทบทวน **“เมืองต้นแบบอุตสาหกรรมก้าวหน้าแห่งอนาคต”** และเรียกร้องให้มีการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (SEA) ณ ศาลาอเนกประสงค์ บ้านปากบางสะกอม หมู่ที่ 4 ต.สะกอม อ.จะนะ จ.สงขลา โดยแสดงความคิดเห็นสรุปว่า ประชาชนกลุ่มนี้ เห็นว่ากลุ่มทุนต่างชาติจะมาทำให้อาชีพประมงและทรัพยากรธรรมชาติเสียหาย จึงขอให้พัฒนาแบบยั่งยืน

จากนั้น นายทรงศักดิ์ สายเชื้อ ผู้ตรวจการแผ่นดิน และคณะได้ร่วมประชุมรับฟังข้อคิดเห็นจากกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ณ โรงเรียนศาสนบำรุง หมู่ที่ 2 ตำบลบ้านนา อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา พร้อมทั้งแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นการดำเนินการตามโครงการ **“เมืองต้นแบบอุตสาหกรรมก้าวหน้าแห่งอนาคต”** ร่วมกับนายแพทย์สุภัทร ฮาสุวรรณกิจ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลสะบ้าย้อย และกลุ่มวิสาหกิจชุมชนจะนะ จำนวน 50 คน พร้อมรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากโครงการ **“เมืองต้นแบบอุตสาหกรรมก้าวหน้าแห่งอนาคต”** อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา พร้อมเยี่ยมชมการแสดงสินค้าแปรรูปของวิสาหกิจชุมชน

ทั้งนี้ หลังจากได้รับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้านแล้ว ผู้ตรวจการแผ่นดินจะนำข้อมูลที่ได้รับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง และจากการประชุมหารือแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกับหน่วยงานไปดำเนินการประกอบการพิจารณาต่อไป

Ombudsman News

ผู้ตรวจการแผ่นดิน พร้อมด้วยบรรดาข้าราชการและ
พลสกนิกรชาวตำบลพระยาบันลือ อำเภอลาดบัวหลวง
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ร่วมเปิดกิจกรรม
“สัปดาห์แห่งการทำความดีเพื่อสมเด็จพระกนิษฐา
ธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ
สยามบรมราชกุมารี” สนับสนุนโครงการพัฒนาอาชีพ
อย่างยั่งยืนในพระราชดำริฯ เพื่อยกระดับคุณภาพ
ชีวิตประชาชนในพื้นที่”

เมื่อวันที่ 3 เมษายน 2566 ณ โรงเรียนสอนดี
(ประชานุสรณ์) ตำบลพระยาบันลือ อำเภอลาดบัวหลวง
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา นายสมศักดิ์ สุวรรณสุจริต ประธาน
ผู้ตรวจการแผ่นดิน พร้อมด้วยนายอดิเรก อุ๋นโอสถ นายอำเภอลาดบัวหลวง และหัวหน้าส่วนราชการ ผู้นำท้องถิ่น ผู้แทนจาก
หน่วยงานภาครัฐ เอกชน สื่อมวลชน และประชาชนตำบล
พระยาบันลือ อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
จำนวนกว่า 300 คน ร่วมกันถวายพระพรเนื่องในโอกาส
วันคล้ายวันพระราชสมภพสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า
กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และ
ถวายรายงานการดำเนินกิจกรรม “สัปดาห์แห่งการทำความดี
เพื่อสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ
สยามบรมราชกุมารี” เพื่อสนับสนุนโครงการพัฒนาอาชีพ
อย่างยั่งยืนในพระราชดำริฯ และยกระดับคุณภาพชีวิต
ประชาชนในพื้นที่

นอกจากนี้ ประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน นายอำเภอลาดบัวหลวง หัวหน้าส่วนราชการ ผู้นำท้องถิ่น ผู้แทนจาก
หน่วยงานภาครัฐ เอกชน สื่อมวลชน และประชาชนตำบล
พระยาบันลือ ร่วมกันทำกิจกรรมจิตอาสา ณ บริเวณหมู่ที่ 7
ตำบลพระยาบันลือ

ทั้งนี้ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ได้นำ
รถประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่มาประชาสัมพันธ์โครงการ
“พระยาบันลือตำบลคุณธรรม” และให้ความรู้เรื่องสิทธิหน้าที่
ของประชาชนในการดำเนินงานของสำนักงานผู้ตรวจการ
แผ่นดิน พร้อมทั้งรับเรื่องร้องเรียนจากประชาชนที่มีปัญหา
ความเดือดร้อน ณ โรงเรียนสอนดี (ประชานุสรณ์)
ตำบลพระยาบันลือ อีกด้วย

ผู้ตรวจฯ ลงพื้นที่แสวงหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับ กระบวนการบริหารจัดการสินค้าเกษตร ณ จังหวัดกำแพงเพชร

เมื่อวันที่ 3 เมษายน 2566 รองศาสตราจารย์อิสสรีย์ ธรรมชาติโรจน์ ผู้ตรวจการแผ่นดิน และนายทรงศักดิ์ สายเชื้อ ผู้ตรวจการแผ่นดิน พร้อมด้วยพันตำรวจเอก จิระวุฒิ ตัณฑศรี ที่ปรึกษาผู้ตรวจการแผ่นดิน หม่อมหลวงปทุมทริก สมิตินันท์ ที่ปรึกษาผู้ตรวจการแผ่นดิน และคณะ ลงพื้นที่แสวงหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกระบวนการบริหารจัดการสินค้าเกษตร โดยร่วมประชุมหารือกับหน่วยงานของรัฐและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นในแนวทางการดำเนินการ ตามมาตรการการตรวจสอบย้อนกลับ การลดต้นทุน (Cost) และเพิ่มผลผลิตต่อไร่ (Yield) ตลอดจนรับฟังสภาพปัญหาจากเกษตรกรและกลุ่มผู้ประกอบการจำหน่ายสินค้าเกษตร การเข้าถึงทรัพยากรในการทำการเกษตรของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน และแนวทางที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินมาตรการ คัดกรองและพิทักษ์สิทธิของผู้บริโภคเกี่ยวกับสินค้าเกษตร

ปลอดภัยและสินค้าเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดกำแพงเพชร องค์การบริหารส่วนตำบลสลกบาตร อำเภอขาณุวรลักษบุรี จังหวัดกำแพงเพชร

จากนั้นได้ลงพื้นที่ศึกษาดูงานการเพิ่มผลผลิต และบริหารจัดการพืชไร่ที่ใช้บริโภคและนำไปเป็นวัตถุดิบผลิต กระแสไฟฟ้า ร่วมทุนระหว่างวิสาหกิจชุมชนและบริษัท มหาชน สร้างความมั่นคงด้านพลังงานและเสริมสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากในพื้นที่ รวมทั้งรับฟัง แนวทางการพัฒนาอาชีพของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่มีความเข้มแข็ง ประสบความสำเร็จในการสร้างรายได้จากสินค้า เกษตรให้แก่ชุมชนในพื้นที่อย่างมั่นคงและยั่งยืน ตลอดจน รับฟังแนวทางการกระบวนการผลิตสินค้าเกษตรที่ได้รับ การรับรอง Organic Thailand ณ วิสาหกิจชุมชนเกษตร รายย่อยตำบลสลกบาตร กลุ่มวิสาหกิจชุมชนแม่บ้าน เกษตรกรบึงเสือเต้น และสวนเกษตรเนเจอร์ฟาร์ม เกาะตาล อำเภอขาณุวรลักษบุรี จังหวัดกำแพงเพชร

กิจกรรมรณรงค์ “ทางม้าลายปลอดภัย วินัยดี” ณ โรงเรียนสกลบาตรวิทยา อำเภอขามเฒ่าบุรี จังหวัดกำแพงเพชร

เมื่อวันที่ 3 เมษายน 2566 รองศาสตราจารย์อิสสรีย์ ھرราชารุญโรจน์ ผู้ตรวจการแผ่นดิน และนายทรงศักดิ์ สายเชื้อ ผู้ตรวจการแผ่นดิน พร้อมด้วยพันตำรวจเอก จิระวุฒิ ตัณฑศรี ที่ปรึกษาผู้ตรวจการแผ่นดิน และหม่อมหลวงปทุมทริก สมิติน ที่ปรึกษาผู้ตรวจการแผ่นดิน และคณะเจ้าหน้าที่สำนักสื่อสารองค์กรและประชาสัมพันธ์ ร่วมกับเจ้าหน้าที่สำนักตรวจสอบหน้าที่ของรัฐ ลงพื้นที่จังหวัดกำแพงเพชรเพื่อประสานความร่วมมือกับผู้ว่าราชการจังหวัดกำแพงเพชร นายอำเภอ ขามเฒ่าบุรี ผู้อำนวยการทศสถานเปิดหนองน้ำขุน ผู้อำนวยการแขวงทางหลวงจังหวัดกำแพงเพชร ผู้อำนวยการศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต 8 กำแพงเพชร หัวหน้าสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด กำแพงเพชร นายกองค้การบริหารส่วนตำบลสกลบาตร และผู้ที่เกี่ยวข้อง ในการจัดกิจกรรมรณรงค์ “ทางม้าลายปลอดภัย วินัยดี” ณ โรงเรียนสกลบาตรวิทยา อำเภอขามเฒ่าบุรี จังหวัดกำแพงเพชร ซึ่งเป็นการขับเคลื่อน สนับสนุนการลดอุบัติเหตุบนท้องถนน โดยมีนายวรรณ ฉายอภิรักษ์ นายอำเภอขามเฒ่าบุรี กล่าวต้อนรับ จากนั้นได้ร่วมรับชม วิดีทัศน์ “หยุดก่อนทางม้าลาย”

ในการนี้ รองศาสตราจารย์อิสสรีย์ ھرราชารุญโรจน์ ผู้ตรวจการแผ่นดิน ได้กล่าวถึง หน้าที่และอำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดิน ตามหมวด 5 หน้าที่ของรัฐภายใต้รัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ซึ่งเป็นหมวดใหม่ ในรัฐธรรมนูญที่เป็นหลักประกันให้สิทธิของประชาชน ในเรื่องสำคัญและจำเป็น เกิดเป็นรูปธรรมขึ้นอย่างเสมอภาค เท่าเทียมกันและเพื่อแก้ไขปัญหาสาธารณะที่มีผลกระทบต่อ ประชาชนในวงกว้าง โดยประสานการทำงานและความร่วมมือ ของกลไกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตั้งแต่ระดับจังหวัดจนถึงพื้นที่ ท้องถิ่น และชุมชน และนายทรงศักดิ์ สายเชื้อ ผู้ตรวจการแผ่นดิน ได้ให้เกียรติบรรยายถึงบทบาทหน้าที่ วัตถุประสงค์ ภาพรวม ของการรณรงค์การสร้างความปลอดภัยในการข้ามทางม้าลาย ควบคู่ไปกับการรณรงค์สร้างความตระหนักของความปลอดภัย ในการสวมหมวกนิรภัยเพื่อเป็นการลดอุบัติเหตุบนท้องถนน และคณะผู้ตรวจการแผ่นดินได้มอบธงสัญลักษณ์ “หยุดก่อน ทางม้าลาย” ให้แก่ส่วนราชการในพื้นที่จังหวัดกำแพงเพชร พร้อมนำเดินขบวนรณรงค์ “ทางม้าลายปลอดภัย วินัยดี”

โดยมีนักเรียนโรงเรียนสกลบาตรวิทยา และประชาชนอำเภอ ขามเฒ่าบุรี ร่วมเดินรณรงค์ และพร้อมใจกันทาสี ทางม้าลายบริเวณหน้าโรงเรียนสกลบาตร ซึ่งถือเป็นจุดสำคัญ ที่นักเรียนต้องใช้ทางม้าลายซึ่งมีรถสัญจรเป็นจำนวนมาก และในการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานในจังหวัด เพื่อบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ในครั้งนี้ ผู้อำนวยการทศสถาน เปิดหนองน้ำขุน ซึ่งได้รับมอบหมายจากอธิบดีกรมราชทัณฑ์ เข้าร่วมกิจกรรมได้ให้ความอนุเคราะห์ในการนำผู้ต้องขัง ของทศสถานเปิดหนองน้ำขุนร่วมบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ ทาสีทางม้าลายดังกล่าวและร่วมทำให้บริเวณทางม้าลาย เป็นพื้นที่ปลอดภัย ยกระดับการป้องกันและแก้ไขปัญหา อุบัติเหตุทางท้องถนนต่อไป

**ผู้ตรวจฯ ลงพื้นที่แสวงหาข้อเท็จจริง
กรณี การบริหารจัดการของเรือนจำในการปฏิบัติ
ต่อผู้ต้องขัง (กรณีคุณภาพอาหารและน้ำสะอาด
บริโภคในเรือนจำ)**

เมื่อวันที่ 4 เมษายน 2566 รองศาสตราจารย์อิสสรีย์
ทรงราชครูโรจน์ ผู้ตรวจการแผ่นดิน และนายทรงศักดิ์ สายเชื้อ
ผู้ตรวจการแผ่นดิน พร้อมด้วยพันตำรวจเอก จิระวุฒิ ตัณฑศรี
ที่ปรึกษาผู้ตรวจการแผ่นดิน หม่อมหลวงปทุมทริก สมิติ
ที่ปรึกษาผู้ตรวจการแผ่นดิน และคณะเจ้าหน้าที่สำนัก
ตรวจสอบเรื่องร้องเรียน ร่วมแสวงหาข้อเท็จจริงในพื้นที่กรณี
การบริหารจัดการของเรือนจำในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง
(กรณีคุณภาพอาหารและน้ำสะอาดบริโภคในเรือนจำ)
เพื่อประกอบการพิจารณาจัดทำรายงานเสนอต่อคณะ
รัฐมนตรี รวมทั้งดำเนินการประชาสัมพันธ์เชิงรุกเกี่ยวกับ
แนวทางการทำงาน กระบวนการแสวงหาข้อเท็จจริง หน้าที่
และอำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดิน ทั้งนี้ นายทรงศักดิ์ สายเชื้อ
ผู้ตรวจการแผ่นดิน ได้ให้เกียรติบรรยายถึงบทบาทหน้าที่
และอำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดิน และวัตถุประสงค์ของ

การลงพื้นที่ผ่านการถ่ายทอดสดภาพและเสียง เพื่อเสริมสร้าง
ความรู้ความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับภารกิจของผู้ตรวจการแผ่นดิน
ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560
หมวด 5 หน้าที่ของรัฐ เพิ่มเติมให้แก่เจ้าหน้าที่และผู้ต้องขัง
ณ ทักษสถานเปิดหนองน้ำขุ่น อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัด
นครสวรรค์ โดยมีนายพีรพล น่วมศรี ผู้อำนวยการทัณฑสถาน
เปิดหนองน้ำขุ่น พร้อมด้วยผู้บริหารระดับสูงของทัณฑสถาน
เปิดหนองน้ำขุ่น เข้าร่วมชี้แจงและนำคณะผู้ตรวจการแผ่นดิน
ตรวจสอบพื้นที่ทั้งภายนอกและภายในทัณฑสถาน ได้แก่
ร้านตัดผม ร้านล้างรถ ร้านกาแฟ ร้านกล้วยเดี่ยว ที่ให้ผู้ต้องขัง
ได้รับการฝึกงานจากการประกอบอาชีพดังกล่าว เพื่อเป็นการ
ปรับตัวก่อนได้รับการปล่อยตัวออกสู่สังคมให้สามารถทำงาน
หาเลี้ยงชีพต่อไปได้ โดยต่อมาได้เข้าตรวจสอบความสะอาด
ในการประกอบอาหารภายในโรงครัว และเรือนพักอาศัย
จากนั้นจึงได้กล่าวให้กำลังใจการทำงานและการดำรงชีพ
พร้อมทั้งรับฟังปัญหาจากเจ้าหน้าที่และผู้ต้องขังโดยตรง
รวมทั้งได้ให้เกียรติในการปลูกต้นไม้ในบริเวณโครงการ
ปลูกพืชสวนครัวของทัณฑสถานเปิดหนองน้ำขุ่นด้วย

Ombudsman

— Channel —

สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินครบรอบ 23 ปี
 เผยช่วยประชาชนเกือบหกหมื่นเคส ย้ำแก้ปัญหา
 ด้วยความเป็นธรรม พร้อมสร้างเพื่อนคู่ “หู”
 เอาใจสายฟังผ่าน Ombudsman Channel Podcast

เมื่อวันที่ 11 เมษายน 2566 นายสมศักดิ์ สุวรรณสุจริต ประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน พร้อมด้วยรองศาสตราจารย์ อีสสิริย์ หารราชารุญโรจน์ ผู้ตรวจการแผ่นดิน พันตำรวจโท กิรป กฤตธีรานนท์ เลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน คณะผู้บริหารและเจ้าหน้าที่สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน จัดงานทำบุญครบรอบ 23 ปี วันสถาปนาสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ย้ำทุกงานเพื่อสร้างสันติสุขแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรม 55,478 เรื่อง พร้อมเปิดสื่อ Podcast เพิ่มนวัตกรรมการเข้าถึงผู้ตรวจการแผ่นดินตอบโจทย์สังคมยุคใหม่ไลฟ์สไตล์สายฟังผ่าน Ombudsman Channel Podcast พบกันทั่วประเทศทาง YouTube : Ombudsman Thailand เริ่มออกอากาศตอนแรก 12 เมษายน นี้

จดหมายข่าว **ผู้ตรวจการแผ่นดิน**

สิ่งตีพิมพ์

หากท่านใดมีข้อติชม ข้อเสนอแนะ ความคิดเห็น
 หรือต้องการแจ้งเปลี่ยนแปลงที่อยู่ กรุณาส่งรายละเอียดมาได้ที่

สำนักสื่อสารองค์กรและประชาสัมพันธ์ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน
 ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ อาคารรัฐประศาสนภักดี (อาคารบี) ชั้น 5
 เลขที่ 120 หมู่ที่ 3 ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210
 หรือ ตู้ ปณ. 333 ปณฝ. ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ กรุงเทพฯ 10215
 โทรศัพท์หมายเลข 0 2141 9163, 0 2141 9262 โทรสาร 0 2143 8364
 DOWNLOAD : www.ombudsman.go.th เลือก **อมบุดสแมน นิวส์**

STARTUP
บันไดสู่มืออาชีพ

โครงการเพิ่มทักษะด้านอาชีพ
แก่นักเรียนที่ไม่ได้เรียนต่อหลังจบการศึกษาภาคบังคับ ปีงบประมาณ พ.ศ.2566

จบ ม.3 ไม่ได้เรียนต่อ

ไปได้ต่อแบบไม่มีอะไรกั้น

ร่วมสานฝัน ปันอนาคตเด็กไทย
เงินงาน ความสุข

รู้แล้วบอกต่อ

2 ฟรี

ค่าใช้จ่าย
ที่พัก และอาหาร

4 ได้

เงินสนับสนุนครอบครัว
ระหว่างการฝึกอบรม

ค่าแรงสูง การันตีมีงานทำ

โอกาสรับทุนหลังจบหลักสูตร
(ประกอบอาชีพอิสระ)

ใบรับรองผ่านการฝึกอบรม

ถือเป็นหน้าที่และอำนาจ
ของผู้ตรวจการแผ่นดิน
ตามรัฐธรรมนูญหมวด 5
หน้าที่ของรัฐ ของรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช 2560 มาตรา 51

สมัครได้แล้ววันนี้ กำหนดฝึกอาชีพ 4-6 เดือน

ติดต่อสอบถามเพิ่มเติมที่ ศูนย์แนะแนวประจำโรงเรียน และสถาบัน/สำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานทุกจังหวัด

โดยความร่วมมือ

สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

www.ombudsman.go.th

